

kan holde Kroppen sund, medens Sjælen arbejder derinde. Det forekommer mig, at Flertallets Forslag for det Andet gjør sig skyldig i den meget store principielle Feil, at det opfører sin Bygning i Luften, idet det, som Forudsætning for denne, sætter Noget, som ikke findes i dette Dieblis. Forudsættningen for, at Flertallets Forslag praktisk kan gennemføres, at de 4 nederste Klasser kunne skæres bort af de lærde Skoler, og at der i de 4 Klasser kan blive tilbage Tid og Betingelse for en videnskabelig gennemført Forberedelse, er denne, at der nedenfor de lærde Skoler findes andre Undervisningsanstalter, som ere istand til at aflevere deres Elever med en saadan Forberedelse, at de strax med Frugt — thi der er ingen Tid at spille — modtage den lærde Skoles Undervisning. Men hvor findes der i vort Land saadanne Undervisningsanstalter, som kunne siges at være istand til at levere Elever til denne Klasse, som efter Flertallets Forslag nærmest skal svare til den nuværende 5te Klasse? Der findes en saadan paa et ganske enkelt Sted, saavidt jeg veed, er det i Beile, at denne Mønster-skole findes, men Beile Mønster-skole kan ikke forsyne samtlige Landets lærde Skoler med de Elever, de trænge til. (Th. Nielsen: De komme!) De komme! Ja, den Naade at berede Ageren paa og sige: Sæden kommer nok af sig selv, anses ellers ikke for at være praktisk. Man anser det ellers for at være Skik og Brug, at naar man vil opføre et nyt System, sørger man ikke alene for de øverste Led, men ogsaa for de nederste Led, som skulle bære dem, thi ellers bygger man i Luften eller i alt Fald paa Sand. Dersom de Herrer have den Tro til deres Ideer, som de forkynde, saa siger jeg, at deres Forslag er meget uheldigt, netop derved, at det ikke tillige optager disse nye Skoler med i sig; thi det skulde dog i alt Fald være Opgaven for dem, der se Sagen som Flertallet, først at sige: Vi indrette for Fremtiden over hele Landet en vis Klasse af Middelskoler; dem give vi saa og saa meget i Statsunderstøttelse, Kommunerne give vel saa og saa meget, Skolepengene kunne indbringe saa og saa meget; naar saa de ere indrettede, bygge vi op paa dem de nye

lærde Skoler med 4 Klasser. Der vilde da i alt Fald være et System særddigt, der kunde føres igennem. Men man er ikke istand til at nøies med den Talemaade: „De komme“. Jeg skal tillade mig at vise, at Flertallets Forslag ikke selv tror paa, at disse Skoler kunne komme; vi træffe her et af disse Punkter, hvor de usalige Beslutninger fra ifjor bagbinde Medlemmerne. Det er nu engang ifjor sagt, at der kun skal have 4 Klasser i de lærde Skoler, og saa siger Flertallet ligesom Pilatus: Hvad jeg skrev, det skrev jeg. Der er ingen Mulighed for den allermindste Forandring. Blot for at holde paa dette Tal „4“ kommer Flertallet til at begaa en saadan urimelig Inkonsekvens, som at forlange, at naar Eleverne komme ind i den lærde Skole, skulle de kunne Latin isorveien. Der kan ikke tænkes noget mere Domskældende for hele det System, som Flertallet har opfyldt, end dette, at de sige: Vi skære den lærde Skole over, men ikke der, hvor den begynder at være lærd, nei, en Stump af Lærdommen, af Latin, flytte vi over til de eventuelle Middelskoler, hvor den slet ikke har hjemme, og hvor den er ude af Stand til at indtage nogen Plads. Dersom de Herrer ville gaa den Vej, de have tænkt sig, maatte de i alt Fald sige: Den lærde Skole skal for Fremtiden tage fat paa det Stadium, hvor man begynder at læse Latin; det er der Rimelighed, det er der Fornuft, det er der Sammenhæng i. De kunne gaa ud fra, at Latin skal læses i 3die Klasse, som Tilfældet nu er, eller de kunne maasse henlægge Latin til 4de Klasse, men der, hvor Latin begynder, der skal den lærde Skole begynde. Det er der Mening i, alt Andet er en Urimelighed, en Absurditet. De Forbringere, der stilles op, baade til de eventuelle Middelskoler, der skulle komme, og til de ulykkelige Børn, der skulle gaa i dem, ere af den Art, at Virkeligheden og den sande Verden vilde berede det ærede Flertal meget store Skuffelser, dersom dets System kunde føres igennem. Nu vel, at Flertallet blev skuffet, kunde jeg bære med en vis No; men jeg kan ikke bære med No at den lærde Undervisning saaledes i vort Land skal forkvæles til Bedste for et Experiment, der er saa